

Inleiding

De gemeenteraad van Bergen heeft naar aanleiding van de presentatie van de Jaarrekening VRNHN en Beleidsplannen 2016-2018 VRNHN een aantal mondelinge vragen aan de burgemeester gesteld. Tevens is er naar aanleiding van de Begrotingsbehandeling 2017 VRNHN door het CDA schriftelijke vragen gesteld over de verbetering van het brandveiligheidsniveau en de genomen maatregelen.

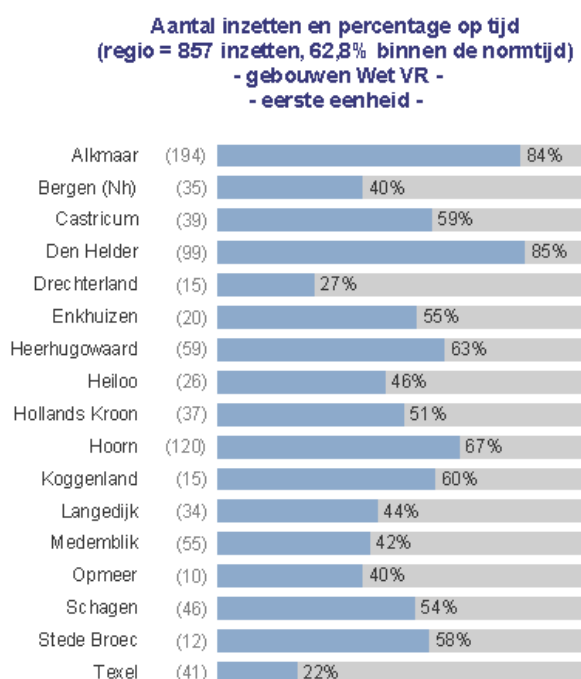
In oktober 2016 is de gemeenteraad middels een memo geïnformeerd over de stand van zaken en de uitgangspunten vanuit het Dekkingsplan 2015 Brandweer VRNHN, de gerealiseerde prestaties en verbeterrichtingen. Ook is informatie gegeven over de herijking van het Dekkingsplan 2015.

Deze memo geeft een update en inzicht in de voortgang van de verbetermaatregelen. Het doel is om inzichtelijk te maken wat in de periode oktober 2016 t/m januari 2017 is gerealiseerd en/of in gang is gezet.

Operationele prestaties 2016

In 2016 zijn de volgende resultaten behaald per gemeente:

Dekkingspercentage per gemeente

Aantal overschrijdingen van maximale opkomsttijd 18 min
 - gebouwen Wet VR -
 - eerste eenheid -

Gemeente	Max tijd	Aantal
Texel	18:51 min	1

Tabel 1: dekkingspercentage per gemeente. Bron: Brandweezorg Repressieve Rapportage januari 2016 t/m december 2016.

Ten opzichte van 2015 betekent dit voor de gemeente Bergen een verbetering van 6%.

Gemeente	2013		2014		2015		2016	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Alkmaar	230	93	201	88	239	85	194	84
Bergen	49	51	30	53	44	34	35	40
Castricum	53	74	39	62	42	38	39	59
Den Helder	169	78	174	82	135	77	99	85
Drechterland	15	27	16	44	14	21	15	27
Enkhuizen	34	53	36	56	38	55	20	55
Graft-De Rijk	7	86	5	60				
Heerhugowaard	82	54	78	58	85	53	59	63
Heiloo	21	62	38	71	37	65	26	46
Hollands Kroon	58	59	50	60	45	44	37	51
Hoorn	128	76	99	78	139	71	120	67
Koggenland	33	79	30	77	29	62	15	60
Langedijk	34	56	19	42	22	55	34	44
Medemblik	63	51	61	61	60	55	55	42
Opmeer	15	60	16	88	16	50	10	40
Schagen	60	60	52	63	52	42	46	54
Schermer	7	86	12	50				
Stede Broec	23	57	23	61	16	69	12	58
Texel	27	19	37	22	39	21	41	22
Regionaal NHN	1108	69,8	1016	70,1	1052	62,9	857	62,8

Tabel 2: Aantal maatgevende uitrukken en gerealiseerde dekkingspercentages. Bronnen: Veiligheidsregio In-zicht 2013 t/m 2015 en Brandweezorg Repressieve Rapportage januari 2016 t/m december 2016.

Het dekkingspercentage geeft aan hoe vaak de brandweer binnen de gestelde normopkomsttijden ter plaatse was. De verslechtering in dekkingspercentage werd in 2015 deels veroorzaakt door het oplopen van de uitruktijden (de tijd tussen alarmering van de vrijwilligers en het wegrijden van de tankautospuiter uit de kazerne) van de brandweerposten. De ontwikkeling van de uitruktijden is weergegeven in onderstaande tabel.

Periode	Post	2014	2015	2016
ANW	Bergen	00:04:14	00:05:07	00:04:23
DAG	Bergen	00:03:36	00:05:15	00:04:08
ANW	Egmond aan Zee	00:05:04	00:04:31	00:06:09
DAG	Egmond aan Zee	00:04:28	00:04:56	00:05:09
ANW	Groet	00:03:21	00:03:35	00:03:06
DAG	Groet	Buiten dienst	Buiten dienst	Buiten dienst
ANW	Schoorl	00:04:03	00:03:26	00:03:32
DAG	Schoorl	00:03:17	00:03:24	00:03:40

Tabel 3: werkelijke uitruktijden. Bronnen: Veiligheidsregio In-zicht 2014 en 2015 en Brandweezorg Repressieve Rapportage januari 2016 t/m december 2016.

De tijden van Post Bergen zijn aanzienlijk verbeterd. De tijden van post Egmond zijn, als gevolg van problemen in de beschikbaarheid van bevelvoerders, verslechterd. De tijden van Groet en Schoorl zijn nagenoeg gelijk gebleven.

Het aantal meldingen overdag is echter beperkt en ongeveer gelijk voor Bergen en Egmond aan Zee. Opvallend is dat de post Schoorl in beide tijdvakken de meeste uitrukken heeft. De uitrukken van Schoorl hebben dus een grotere invloed op de uitrukprestaties dan de uitrukken van de andere posten.

Een andere belangrijke oorzaak blijkt uit de analyse van de totale opkomsttijd. Deze is opgebouwd uit:

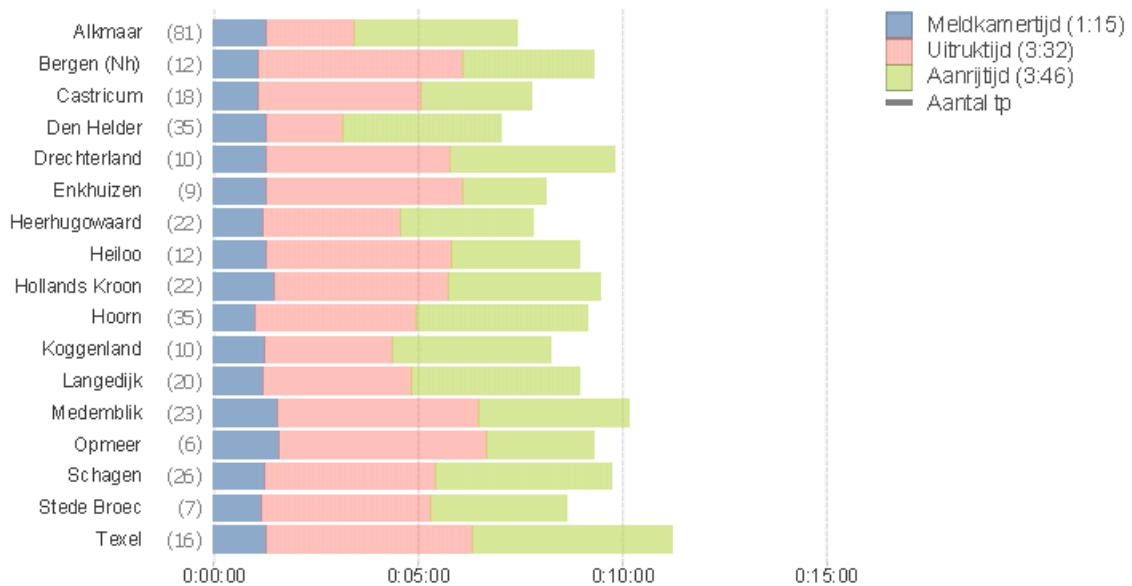
- Meldkamertijd: de tijd die de meldkamer nodig heeft om de melder uit te vragen en de brandweer te alarmeren.
- Uitruktijd: de tijd tussen alarmering van de vrijwilligers en het weggrijpen van de tankautospuut uit de kazerne.
- Aanrijtijd: de tijd die de tankautospuut er over doet om vanuit de kazerne ter plaatse te komen bij het object.

Interessant hierbij is het onderscheid in de 112-meldingen (FreeCall) en de automatische brandmeldingen (OMS). Hieronder staat de opbouw van de daadwerkelijk gerealiseerde opkomsttijd voor beide soorten meldingen uitgesplitst.

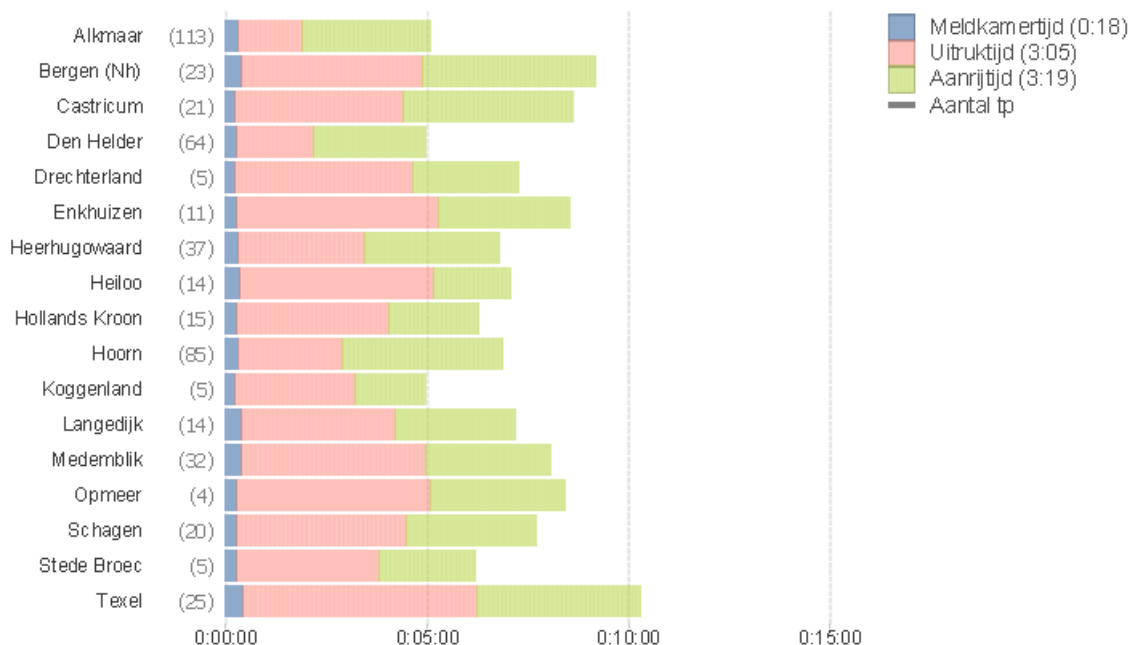
Opbouw gemiddelde opkomsttijd

Opbouw gemiddelde opkomsttijd FreeCall (8:26 min)

Tabel 4: opbouw gemiddelde opkomsttijd voor 112-meldingen. Bron: Brandweezorg Repressieve Rapportage januari 2016 t/m december 2016.

Opbouw gemiddelde opkomsttijd OMS (6:35 min)

Tabel 5: opbouw gemiddelde opkomsttijd voor automatische brandmeldingen. Bron: Brandweezorg Repressieve Rapportage januari 2016 t/m december 2016.

Opvallend hierbij is het verschil in aanrijtijd. De meeste meldingen zijn automatische brandmeldingen en deze objecten liggen verder van de kazerne af. In de verbetermaatregelen wordt hier nader op ingegaan.

Verbetermaatregelen brandweerposten gemeente Bergen

Naar aanleiding van de eerdere operationele prestaties zijn diverse verbetermaatregelen in gang gezet. Hieronder wordt per onderdeel de laatste stand van zaken weergegeven:

Uitruk op Maat van Brandweer Nederland

Het landelijke kader Uitruk op Maat biedt meer mogelijkheden voor variabele voertuigbezetting. Daarom is de introductie en implementatie van 'Uitruk op Maat' gestart met het uitrukken met een TS Flex (tankautospuits Flex). Dit houdt in dat 6 personen met het voertuig uitrukken als het kan, of met 4 of 5 als het moet! Binnen de brandweerposten van team Zuid-West is een prioritering gemaakt welke posten het meest gebaat zijn bij deze oplossing. De brandweerpost Bergen is inmiddels opgeleid om uit te kunnen rukken met een TS Flex. Post Schoorl/Groet wordt momenteel opgeleid, met als doel om de post Groet overdag weer inzetbaar te krijgen (deze staat in verband met onderbemensing overdag buiten dienst). Post Egmond volgt daarna. De verwachting is dat alle posten van de gemeente Bergen nog voor de zomer van 2017 operationeel zijn als TS-flex. Per jaar worden per team 3 posten opgeleid.

Kazernering van beroepscollega's overdag

Dit betreft de uitruk door de beroepscollega's (kazernering) bij een eventueel tekort aan vrijwilligers op de posten, ongeacht of er vrijwilligers opkomen. In dit geval wordt er niet meer gewacht op de 5e en 6e vrijwilliger, maar wordt er direct aangevuld met beroeps. Hierdoor kan de tankautospuits eerder de weg op en zal het dekkingspercentage naar verwachting verbeteren. Deze maatregel wordt waar nodig toegepast.

Opstappers vanuit andere posten VRNHN

Een andere verbetermaatregel is het werken met zogenaamde opstappers. Waar voor de regionalisering alleen brandweervrijwilligers werden ingezet uit de eigen woonplaats/gemeente, kijken we nu ook naar brandweermensen die elders wonen maar overdag in de buurt van de kazerne werken. Door de BUCH-samenwerking is voor 2 vrijwilligers van post Akersloot de werklocatie gewijzigd, waardoor ze minder beschikbaar zijn voor hun eigen post. Echter, zij versterken inmiddels wel als opstapper de post Egmond aan Zee

Optimaliseren gebruik PreCom

PreCom is het paging-systeem waarmee de vrijwilligers zowel via een agendafunctie als via een terugkoppeling tijdens een alarmering, hun beschikbaarheid kunnen aangeven. Het correct gebruiken van de beschikbaarheidsmonitoring via PreCom, alsmede het correct statussen van de voertuigen is cruciaal. Het goed bijhouden/invullen van PreCom levert betrouwbare informatie op, waardoor beter op de prestaties gestuurd kan worden. Hier wordt actief op gestuurd door de ploegchefs.

Extra opleiden voor specialistische functies

Het extra opleiden van chauffeur/pompbedieners en bevelvoerders. Dit geeft een grotere kans dat de TS sneller kan uitrukken in verband met ruimere beschikbaarheid van deze specialisten. We hebben inmiddels van post Egmond 2 bevelvoerders in opleiding in Zaanstreek-Waterland (daar kon men eerder starten met de opleiding), van post Bergen 1 bevelvoerder in opleiding in de eigen regio en van post Schoorl/Groet is 1 bevelvoerder in opleiding binnenkort klaar met de opleiding. De opleiding van een nieuwe bevelvoerder duurt bijna 3 jaar, waardoor dit vooral op de middellange termijn verbetering zal opleveren. Wervingsacties voor nieuwe vrijwilligers zijn momenteel succesvol en hebben enkele nieuwe leden opgeleverd. Wel moet hier blijvend actie op gezet worden.

Betrouwbaardere repressieve rapportages

De manier van rapporteren van de uitrukgegevens is verbeterd. Door altijd over een langere periode te rapporteren (bijvoorbeeld altijd vanaf een bepaalde datum een jaar terug kijken) wordt de rapportage zuiverder. Daarnaast zal er kritisch gekeken worden naar welke meldingen meetellen en of de gehanteerde normtijden per object kloppen. Hierover zijn de verschillende ploegchefs geïnstrueerd en daarnaast wordt deze check actief gemonitord. De rapportages worden actief gedeeld met de ploegchefs, zodat de prestaties ook bekend zijn bij de ploegen.

Kritisch monitoren van nodeloze alarmeringen

Objecten die zijn aangesloten op het Openbaar brandmeldsysteem, kunnen een grote invloed hebben op de uitrukprestaties. Zeker daar waar het objecten betreft die nooit binnen de geldende normtijd bereikt kunnen worden. Door samen met de eigenaar/gebruiker deze meldingen terug te dringen, komt een realistischer beeld van de operationele prestaties tot stand. Voor de gemeente Bergen blijkt (uit de nieuwste rapportages van de uitrukgegevens) dat deze meldingen inderdaad negatief bijdragen aan de prestaties. Bij deze automatische brandmeldingen is een langere rijtijd (de tijd die de tankautospuiter er over doet om van de kazerne naar het object te rijden) te zien, vergeleken met de zogenoemde FreeCall (112) meldingen. Met het objecten dat de operationele prestaties veruit het meest negatief beïnvloedt, is inmiddels een traject afgerond om te komen tot structureel minder nodeloze alarmeringen. Daarnaast wordt onderzocht voor een ander object of de doormelding hier nog wel verplicht is. Door steeds de grootste veroorzaker van nodeloze alarmeringen als uitgangspunt te nemen, wordt het snelst resultaat geboekt. Deze lijn zal in 2017 worden doorgezet.

Brandveilig leven

Bij de laatste (woning)branden in de gemeente Bergen is geconstateerd dat dit voornamelijk bij verminderd zelfredzame ouderen plaatsvond. De burgemeester heeft daarom verzocht om een plan van aanpak op te stellen hoe we deze (kwetsbare) groep bewoners het beste kunnen benaderen. Denk hierbij aan voorlichting, woningbezoek, etc.

De veiligheidsregio is momenteel bezig om het brandrisicoprofiel op te stellen, in combinatie met nieuw dekkingsplan. Het brandrisicoprofiel beschrijft welke brandrisico's er zijn, welke risico's het zwaarst wegen en voor welke aanpak de brandweer daarom het beste kan kiezen. De (voorlopige) planning is dat het in september in concept gereed is en het zal naar alle waarschijnlijkheid de periode 2018-2021 omvatten. Er loopt op dit moment een inventarisatie van gebouwsoorten waar een wegingsfactor aan gehangen wordt. Hier komt uiteindelijk een overzicht aan maatregelen uit zoals bronbestrijding, technische maatregelen of organisatiemaatregelen. Dit is gebaseerd op de veiligheidswetgeving en samenhangend. Uiteindelijk blijft er een vorm van restrisico over, waar uiteraard ook iets mee moet gebeuren (bijvoorbeeld communicatie). Heel in het kort is dit de kern van het project.

In de bijlage is, vooruitlopend op het brandrisicoprofiel, een plan van aanpak opgesteld voor de gemeente Bergen. Hierbij zijn de verminderd zelfredzame ouderen het uitgangspunt.

Bijlage

Plan van aanpak Brandveilig Leven verminderd zelfredzame ouderen

Kern

Door maatschappelijke ontwikkelingen worden mensen langer thuis. Ouderen zijn soms verminderd zelfredzaam. Bij een brand lopen deze mensen een groter risico. Dit plan van aanpak beschrijft op welke wijze de gemeente Bergen en de veiligheidsregio deze groep wil bereiken. Daarnaast beschrijft het hoe de veiligheidsregio kan bijdragen aan een veilig bewustzijn en een (brand)veiligere woning/leefomgeving voor deze kwetsbare groep inwoners.

Toelichting

Voor een woning geldt een normopkomsttijd van 8 minuten (dit is de tijd tussen het melden van de brand via 112 en het arriveren van de eerste tankautospuiter). Niet alle objecten in de gemeente Bergen kunnen binnen de gestelde normopkomsttijden bereikt worden. De veiligheidsregio kan in kaart brengen hoe snel de brandweer in bepaalde gebieden ter plaatse kan zijn. De gemeente kan in kaart brengen waar in dit gebied de (verminderd zelfredzame) ouderen wonen. Op deze manier is per (risico)gebied een vergelijkbare groep aan te schrijven. Qua prioritering kan

De veiligheidsregio kan een aantal maatregelen inzetten om een veilig bewustzijn en een (brand)veiligere woning/leefomgeving te creëren:

- Voorlichting brandveilig leven
- Brandveiligheidscheck woning
- Stimuleren toepassen van gekoppelde rookmelders met de burens

Voorlichting brandveilig leven

Specifiek voor deze doelgroep kan een voorlichtingsbijeenkomst worden georganiseerd. Naast algemene preventie-informatie zal specifiek op de doelgroep worden ingegaan. De voorlichtingsbijeenkomst wordt bij voorkeur dicht bij de mensen (bijvoorbeeld in een wijkcentrum) georganiseerd. Naast een algemeen deel, waarbij ook de te verwachten prestatie van de brandweer aan bod komt, maakt een informatiemarkt onderdeel uit van de bijeenkomst. Hierdoor bestaat de mogelijkheid om in gesprek met de mensen, heel gericht informatie of advies te geven. De inwoners kunnen hun vragen stellen aan de brandweercollèga's en informatiemateriaal (bijvoorbeeld folders) meenemen.

Brandveiligheidscheck woning

Bij een brandveiligheidscheck komt de brandweer op verzoek van de bewoners aan huis. Hiervoor zouden we onze doelgroep kunnen aanschrijven, waar ze vervolgens online of met een antwoordkaart op kunnen reageren. De woning wordt nagelopen op (brand)onveilige situaties en er wordt advies gegeven. Dit kan bijvoorbeeld ook gecombineerd worden met valpreventie. Indien er budget beschikbaar is, kunnen ook gratis rookmelders worden verstrekt. Er kan aangegeven worden dat er een rookmelderteam is van de brandwondenstichting die de rookmelder eventueel gratis komt ophangen.

Het voordeel van huisbezoeken is dat je hierbij directer contact met de doelgroep krijgt en bij mensen achter de voordeur komt. Als deze verminderd zelfredzaam of slecht ter been zijn komen deze bewoners naar alle waarschijnlijkheid niet naar een wijkgebouw of zaal voor een voorlichting. Het nadeel is dat dit intensiever is en meer van de brandweer organisatie vergt, omdat hiervoor meer personeel zal moeten worden ingezet. Dit zou echter ook in samenwerking kunnen met vrijwilligers posten Bergen, Egmond aan Zee, Schoorl en Groet.

Stimuleren toepassen van gekoppelde rookmelders met de burens

Een nieuwe ontwikkeling is het toepassen van gekoppelde rookmelders met de burens. Vooral bij verminderd zelfredzamen is dit een interessante ontwikkeling. Bij een alarmering gaan de rookmelders in de eigen woning, maar ook de burens ontvangen een melding. Hierdoor kunnen zij met een sleutel poolshoogte gaan nemen en actie ondernemen. Denk hierbij aan een snelle blussing, redding of snelle alarmering van de brandweer. Momenteel loopt er een pilot in De Rijp en landelijk zijn er al succesverhalen.

De rol van de brandweer kan hierin zijn door de doelgroep gericht aan te schrijven. Hierbij wordt informatie verstrekt over wat dit inhoudt, waar deze rookmelders te verkrijgen zijn en eventueel (via de brandwondenstichting) mogelijkheden aan te dragen om de installatie te verzorgen

Voorstel

De gemeente Bergen en de veiligheidsregio brengen samen in kaart waar zich (verminderd zelfredzame) ouderen bevinden in de gemeente en welke actie de meest geschikte is om een veilig bewustzijn en een (brand)veiligere woning/leefomgeving te bewerkstelligen. In de uitvoering van de brand veilig leven activiteiten zal begonnen worden met die gebieden waar de brandweer niet binnen de gestelde normopkomsttijd ter plaatse kan zijn.

